

**OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT**

INGEKOMEN 01 DEC. 2016

Postbus 8035
5601 KA Eindhoven
T: 088 369 03 69
I: www.odzob.nl

Banning Advocaten & fiscalisten
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 1714
5200 BT 's-HERTOGENBOSCH

VERZONDEN

28 NOV. 2016

uw kenmerk
171616/HP

uw bericht van
20 oktober 2016

ons kenmerk
Z.42470/D.191300

datum
28-11-2016

onderwerp

Beschikking nader bodemonderzoek en
saneringsplan
locatie : Lodderdijk 9 in Gemert (gemeente
Gemert-Bakel)
code : NB165200063

Contactgegevens

naam : [REDACTED]
e-mail : [REDACTED]@odzob.nl
tel. : 088 369 04 26

Geachte heer/mevrouw [REDACTED]

Naar aanleiding van de door u, namens [REDACTED] op 20 oktober 2016 ingediende zienswijzen op de ontwerpbeschikking met betrekking tot bovengenoemde locatie, ontvangt u hierbij de beschikking. Deze beschikking wordt ook aan uw cliënten toegestuurd.

De door u ingebrachte zienswijze vormt voor ons aanleiding om het besluit ten opzichte van de ontwerpbeschikking te wijzigen in paragraaf 5.1. Voor onze overwegingen hieromtrent verwijzen wij u naar de beschikking.

Een samenvatting van de beschikking wordt op 1 december 2016 gepubliceerd op <http://www.brabant.nl/loket/bekendmakingen/bodembeschermingsvergunning>. Vanaf 2 december 2016 ligt de beschikking met de bijbehorende stukken gedurende zes weken ter inzage in het gemeentehuis van Gemert-Bakel en bij de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant.

De beroepsprocedure vindt u terug in de beschikking. Als er geen beroepsschrift wordt ingediend, wordt de beschikking zes weken na dagtekening onherroepelijk.

Voor meer informatie over deze brief of het inzien van de stukken kunt u contact opnemen met de in het briefhoofd vermelde contactpersoon.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

namens deze,

Afdelingsmanager, Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Bijlage: - Toelichting op de Bodemverontreiniging en het Saneringsplan
 - Beschikking

BIJLAGE I

Toelichting op de Bodemverontreiniging en het Saneringsplan Lodderdijk 9 in Gemert

In uw buurt zijn bodemonderzoeken uitgevoerd. Uit deze onderzoeken blijkt dat op de locatie Lodderdijk 9, uitsluitend onder de bedrijfsbebouwing van Aurora Holding B.V., de grond verontreinigd is. Deze verontreiniging heeft zich via het grondwater verspreid tot onder uw perceel. In deze toelichting leest u welke gevolgen de verontreiniging heeft voor u en hoe de verontreiniging wordt aangepakt.

Oorzaak verontreiniging

De grondwaterverontreiniging is ontstaan in de periode 1958 – 1988 door een chemische wasserij die werkte met gechloreerde oplosmiddelen. Sinds 1988 worden deze stoffen niet meer gebruikt. Als gevolg van de natuurlijke stroming van het grondwater en door grondwateronttrekkingen van derden heeft de grondwaterverontreiniging zich verspreid. De grond onder uw perceel is niet verontreinigd door de activiteiten van de wasserij.

Geen risico's voor gezondheid

Met betrekking tot de verontreiniging hoeft u zich geen zorgen te maken over uw gezondheid. Aan de verontreiniging zijn geen risico's voor uw gezondheid verbonden.

Grondwater onttrekken

Verontreinigd grondwater mag alleen worden onttrekken met instemming van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). De provincie is namelijk het bevoegd gezag voor deze bodemverontreiniging en de ODZOB voert dit werk uit. Dit betekent dat u geen grondwater mag onttrekken om bijvoorbeeld een kelder aan te leggen of uw tuin te besproeien zonder instemming van de ODZOB. Dit om verdere verplaatsing van de verontreiniging te voorkomen.

Aanpak verontreiniging

De aanpak van de verontreiniging is in een saneringsplan beschreven. Omdat de verontreiniging geen risico's voor uw gezondheid of het milieu veroorzaken, bestaat de aanpak uit:

- fase 1: het beheren van de verontreiniging. Hierbij worden de kwaliteit van het grondwater en de risico's van de verontreiniging periodiek gecontroleerd. Als er risico's (kunnen) ontstaan worden er maatregelen genomen.
- fase 2: het aanpakken van de grondverontreiniging onder de bedrijfsbebouwing Lodderdijk 9. Dit wordt gecombineerd met een ontwikkeling zoals nieuwbouw. Een ontwikkeling van de locatie wordt pas na 2021 verwacht.

In de beschikking leest u het besluit over de aanpak (saneringsplan). Aurora Holding bv start in 2017 met het beheer van de verontreiniging.

Vragen?

Mocht u na het lezen van deze toelichting vragen hebben over de verontreiniging en/of de aanpak van de verontreiniging, dan kunt u contact opnemen met Gerrit Boer of Harm Janssen van Stichting BSB via telefoonnummer [REDACTED] t [REDACTED]
[REDACTED]

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Postbus 8035
5601 KA Eindhoven
T: 088 369 03 69
I : www.odzob.nl

Beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

Kenmerk
Z.42470/D.191005

Datum
28-11-2016

Aan Aurora Holding bv voor beoordeling van het nader
onderzoek en het gefaseerd saneringsplan voor de locatie
Lodderdijk 9 in Gemert (gemeente Gemert-Bakel), NB165200063.

Onderwerp

Vaststellen ernst en spoed van een bodemverontreiniging en instemmen met het gefaseerd saneringsplan.

Locatie	Code
Lodderdijk 9 te Gemert (gemeente Gemert-Bakel)	NB165200063

1. Melding

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant heeft op 4 april 2016 van BSB Zuid te 's-Hertogenbosch, namens Aurora Holding bv te Gemert, een melding ontvangen voor het vaststellen van de ernst en spoed van de bodemverontreiniging en het instemmen met het gefaseerd saneringsplan met betrekking tot bovengenoemde locatie. De melding bevat de volgende stukken:

- [1] Meldingsformulier nader onderzoek en saneringsplan.
- [2] Bodemonderzoek volgens het protocol voor gecombineerd bodemonderzoek aan de Lodderdijk te Gemert (Tebodin B.V.; rapportnummer: 332678, d.d. 14 juni 1995).
- [3] Nader bodemonderzoek aan de Lodderdijk te Gemert (Tebodin B.V.; documentnummer: 3315100, d.d. 9 september 1999).
- [4] Lucht- en grondwaterbemonstering en analyses bij Wasserij Aurora te Gemert (TNO; referentie TNO-MEP - 1999MBT/16, d.d. 11 januari 2000).
- [5] Bodemonderzoek Lodderdijk te Gemert (BAM Milieu; referentie: 198/Rco/ASI/2007-030, d.d. 20 juni 2007).
- [6] Aanvullend onderzoek bodemverontreiniging Lodderdijk Gemert (Deltares; kenmerk: 1202792-000-BGS-0003, d.d. 16 augustus 2011).
- [7] Binnenluchtonderzoek VOCI en vinylchloride Lodderdijk 9 te Gemert (Tritium Advies BV; documentnummer: 1402/090/TB, d.d. 30 juni 2014), opgenomen als bijlage 11 in [8].
- [8] Nader grondwateronderzoek Lodderdijk 9 Gemert (Tritium Advies BV; documentnummer: 1402/090/TB-01, d.d. 10 juni 2015).
- [9] Briefrapportage aanvullend grondwateronderzoek Lodderdijk 9 te Gemert (Tritium Advies BV; kenmerk: 1506/057/TB-01, d.d. 25 augustus 2015).
- [10] Gefaseerd saneringsplan Lodderdijk 9 te Gemert, versie A (Tritium Advies BV; kenmerk: 1512/002/TB-01, d.d. 4 maart 2016).
- [11] Aanvullende gegevens Lodderdijk 9 te Gemert (BSB Zuid; kenmerk: 16008/P13010, d.d. 3 augustus 2016).

Bovengenoemde stukken maken onderdeel uit van deze beschikking.

Van circa 1950 tot heden (2016) is wasserij Aurora op Lodderdijk 9 gevestigd. Van 1958 tot 1988 is textiel chemisch gereinigd, waarbij vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen (VOCI) als trichlooretheen (TRI) en tetrachlooretheen (PER) zijn gebruikt. Vanaf 1988 zijn de reinigingsactiviteiten uitbesteed en in 1991 is de chemische reinigingsinstallatie verwijderd.

□

2. Besluit

1. Er is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging in de grond en het grondwater op basis van artikel 29 Wet bodembescherming.
2. De sanering van de verontreiniging is spoedeisend zoals bedoeld in artikel 37 Wet bodembescherming.
3. Met de sanering moet zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen vier jaar na de inwerkingtreding van deze beschikking worden begonnen.
4. Met het gefaseerd saneringsplan wordt, overeenkomstig artikel 39 Wet bodembescherming, ingestemd.
5. Gebruiksbeperkingen zijn op de locatie van toepassing.
6. Er zijn voorschriften aan de sanering verbonden.

Het besluit wordt in deze beschikking verder gemotiveerd.

3. Procedure

Op deze procedure is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De proceduretermijn is met 15 weken verlengd.

De proceduretermijn is geschorst van 25 mei tot 3 augustus 2016 in verband met het aanleveren van aanvullende gegevens.

Ingediende zienswijzen

De ontwerpbeschikking heeft zes weken ter inzage gelegen. Zienswijzen zijn ingediend door:

- A. Banning Advocaten & fiscalisten, namens [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- B. [REDACTED]
[REDACTED] igt op een afstand van circa 40 meter ten
zuidoosten van de interventiewaardencontour grondwater), d.d. 25 oktober 2016

Er wordt in deze beschikking niet specifiek op alle zienswijzen ingegaan, maar wij hebben wel alle zienswijzen betrokken in onze besluitvorming. Hieronder staat eerst een algemene toelichting op de beschikking, waarna de zienswijzen puntsgewijs zijn samengevat. Onder elke zienswijze zijn onze overwegingen cursief weergegeven.

Algemene toelichting

Reikwijdte beschikking

Deze beschikking is alleen van toepassing op de grond- en grondwaterverontreiniging met vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen. Andere milieu- en vergunningsaspecten ten aanzien van de wasserij vallen buiten de reikwijdte van deze beschikking en worden daarom hier niet behandeld. De vragen van [REDACTED] hierover zijn doorgegeven aan de gemeente Gemert-Bakel, die hierover contact met hem zal opnemen.

Humane en gezondheidsrisico's

Humane risico's zijn hetzelfde als gezondheidsrisico's. In de onderzoeken en in de beschikking in paragraaf 4.2. is aangegeven dat er geen humane risico's aanwezig zijn als gevolg van de grond- en grondwaterverontreiniging met vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen.

Humane risico's worden bepaald door het invoeren van de aangetroffen gehalten in een wettelijk goedgekeurd computerprogramma. Hierbij is uitgegaan van het bodemgebruik wonen met tuin. Bij dit bodemgebruik wordt rekening gehouden met gebruik van een deel van de tuin als moestuin, waarbij 10% van de consumptie van knol- en bladgewassen uit eigen tuin komt.

Het programma gaat uit van een 'worst case' scenario waarbij ook nog ruime veiligheidsmarges worden aangehouden. Uit deze berekening, uitgevoerd voor vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen blijkt dat er geen humane risico's aanwezig zijn.

Verspreidingsrisico's

In paragraaf 4.2 van de beschikking is aangegeven dat de verontreiniging leidt tot onaanvaardbare verspreiding. Verspreiding wordt als ontoelaatbaar beoordeeld als de omvang van de verontreiniging toeneemt met meer 1.000 m³ per jaar.

De huidige omvang van de verontreiniging is volgens paragraaf 4.1 van de beschikking ingeschat op 1.320.000 m³. De verontreiniging is ontstaan vanaf 1950. Dit zou dus een gemiddelde jaarlijkse toename betekenen van ongeveer 20.000 m³. Daarom moet sanering met spoed worden uitgevoerd.

Deze berekening geeft de gemiddelde toename over de laatste 65 jaar en niet de huidige jaarlijkse toename. Er zijn te veel onzekerheden om de jaarlijkse toename te kunnen berekenen, omdat:

- sinds 1988 geen TRI en PER meer worden gebruikt en daarmee de verontreinigingsoorzaak weg is;
- er ook biologische afbraak optreedt. Bacteriën breken TRI en PER af tot dichloorethenen (DCE) en vinylchloride (VC) en waarschijnlijk verder tot onschadelijke stoffen als water, kooldioxide en etheen;
- door grote grondwateronttrekkingen in het verleden de stromingssnelheid van het verontreinigd grondwater veel groter is geweest;
- de grondwaterverontreiniging verdunt door vermenging met infiltrerend regenwater;
- de grondwaterverontreiniging verdunt door vermenging met minder of niet verontreinigd grondwater.

De verwachting is daarom dat de huidige verspreidingssnelheid veel lager is dan de berekende gemiddelde verspreidingssnelheid. In fase 1 van de sanering wordt daarom door monitoring gemeten hoe groot de huidige verspreidingssnelheid is. Als daaruit blijkt dat de huidige verspreidingssnelheid meer dan 1.000 m³ per jaar bedraagt, worden aanvullende maatregelen getroffen.

Beoordeling van bodemonderzoek en saneringsplan

Als bevoegd gezag beoordelen wij of bodemonderzoeken zijn uitgevoerd en saneringsplannen zijn opgesteld volgens de protocollen en richtlijnen die daarvoor gelden en of wordt voldaan aan de Wet bodembescherming. Wij kunnen wettelijk gezien alleen saneringsmaatregelen eisen om risico's weg te nemen. In onderhavig geval is beslist dat verspreidingsrisico's aanwezig zijn. Gezien de onzekerheden

over de verspreidingsrisico's wordt in fase 1 aanvullend onderzoek gedaan naar de jaarlijkse toename van de grondwaterverontreiniging. Als onaanvaardbare verspreidingsrisico's aanwezig zijn, worden aanvullende saneringsmaatregelen genomen.

In fase 2, gelijktijdig met de sloop van de panden aan en herontwikkeling van de Lodderdijk 9, wordt de grondverontreiniging verwijderd.

Wij zijn van mening dat daarmee wordt voldaan aan de eisen uit de Wet bodembescherming en dat wij daarom niet méér maatregelen kunnen eisen.

Zienswijzen en overwegingen

- A1. Er is geen plan uitgewerkt voor actieve sanering, alleen voor monitoring, wat als tijdelijke beveiligingsmaatregel moet worden beschouwd. Feitelijk wordt de saneringsplicht met het instemmen met dit saneringsplan, weggelaten.

Inleiding

Het doel van een sanering moet altijd tenminste het wegnemen van de humane, ecologische en verspreidingsrisico's zijn. Een saneringsmaatregel kan zijn het volledig verwijderen van de grond- en grondwaterverontreiniging. Dit is echter niet noodzakelijk. Monitoring om te bepalen of daadwerkelijk onacceptabele verspreidingsrisico's aanwezig zijn in combinatie met gerichte maatregelen als dit het geval blijkt te zijn, is wettelijk gezien ook een volwaardige saneringsvariant.

Een Tijdelijke Beveiligingsmaatregel wordt getroffen om risico's in de gaten te houden, te beperken of weg te nemen, voordat met de daadwerkelijke sanering wordt gestart. Voorbeelden hiervan zijn:

- het plaatsen van hekken om contact met een grondverontreiniging te voorkomen,
- monitoring van grondwater en/of binnenlucht,
- ventilatie van binnenruimten,
- het dampdicht maken van vloeren om uitdamping naar de binnenlucht te voorkomen.

Standaardaanpak

De standaardaanpak voor het soort verontreinigingen dat hier aanwezig is bestaat uit:

- een bron-sanering, meestal ontgraven van de verontreinigde grond gecombineerd met onttrekken van het grondwater uit de kern;
- in combinatie met monitoring van de pluim.

De bron is de grondverontreiniging, waaruit de grondwaterverontreiniging is ontstaan en wordt gevoed.

De kern van de grondwaterverontreiniging, waarin de hoogste gehalten in het grondwater worden aangetroffen, wordt vaak ook tot de bron gerekend.

De verontreinigingspluim is dan het overige gedeelte van de grondwaterverontreiniging.

Aanpak Lodderdijk

Tijdens fase 1 worden geen actieve saneringsmaatregelen uitgevoerd omdat de bron niet bereikbaar is doordat er een gebouw op staat.

In fase 1 wordt daarom tot 2021 volstaan met monitoring. Als uit de monitoring blijkt dat de verontreiniging in onaanvaardbare mate verspreidt, wordt in 2021 bepaald of aanvullende

saneringsmaatregelen ten aanzien van de bron noodzakelijk zijn. Ook kan uit de monitoring blijken dat maatregelen gericht op de verontreinigingspluim, bijvoorbeeld onttrekking of stimulering van biologische afbraak, noodzakelijk zijn. Als dergelijke maatregelen noodzakelijk blijken te zijn, wordt een "Plan van Aanpak voor het tegengaan van verspreiding" opgesteld waarvan belanghebbenden op de hoogte worden gesteld.

Conclusie

Zodra de bebouwing wordt gesloopt en de locatie wordt ontwikkeld treedt fase 2 van de sanering in werking. In fase 2 wordt de bron gesaneerd, waarbij het doel is de grondverontreiniging te verwijderen tot onder de interventiewaarden. Waarschijnlijk zal dan ontgraven worden, maar dit wordt beschreven in een "Plan van Aanpak voor de bronsanering", waarvan de belanghebbenden op de hoogte worden gesteld.

De monitoring beschreven in het saneringsplan is een saneringsvariant en geen tijdelijke beveiligingsmaatregel. Er is geen sprake van het wegnemen van de saneringsplicht omdat:

- monitoring al een saneringsmaatregel is;
- fase 2 dient te worden uitgevoerd zodra de bebouwing aan de Lodderdijk wordt verwijderd en de locatie wordt ontwikkeld. Dit is niet afhankelijk van de resultaten van de grondwatermonitoring;
- afhankelijk van de resultaten van de grondwatermonitoring kunnen in 2021 aanvullende maatregelen noodzakelijk blijken. Als de monitoringsresultaten daar aanleiding toe geven kunnen ook eerder aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn en worden getroffen.

- A2. In de beschikking staat als gebruiksbeperking een verbod om het gebruik te wijzigen naar een gevoeliger gebruik "ter plaatse van en grenzend aan de Lodderdijk 9". Niet duidelijk is voor welke percelen dit geldt.

De indiener stelt terecht dat "ter plaatse van en grenzend aan de Lodderdijk 9" niet duidelijk genoeg is. Deze zinsnede is ingegeven door voorzichtigheid en niet naar de letter van de wet. In de definitieve beschikking wordt de gebruiksbeperking als volgt opgenomen:

"Wijziging naar een gevoeliger gebruik van het perceelgedeelte binnen de interventiewaardencontour van de grondverontreiniging is alleen toegestaan met goedkeuring van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant."

- A3. In de beschikking zijn voor fase 2 terugsaneerwaarden voor grondwater genoemd die boven de interventiewaarden liggen. Het is de indiener niet duidelijk waarom deze waarden in deze beschikking al worden vastgesteld en wat de onderbouwing daarvan is.

In de aanvullende gegevens (stuk [11]) is door BSB Zuid aangegeven dat de saneringsdoelstelling voor fase 2 (de aanpak van de verontreinigingsbron op het perceel Lodderdijk 9-11) afhankelijk is van de toekomstige ontwikkeling van dit perceel. Uitgaand van sloop van de bebouwing en een ontwikkeling tot woningbouw en/of bedrijventerrein wordt de grond gesaneerd tot onder de interventiewaarden.

De verontreinigingskern in grondwater wordt tijdens fase 2 gesaneerd tot de concentraties in de bronzone die ongeveer gelijk zijn aan de gemiddelden van de concentraties in de pluimzone:

- DCE < 250 µg/l;
- VC < 100 µg/l).

Hierdoor wordt voorkomen dat door nalevering uit de gesaneerde bron de concentraties in de pluim kunnen toenemen.

PER en TRI komen niet voor in de pluim.

De genoemde terugsaneerwaarden zijn richtinggevend. In het "Plan van Aanpak voor de bronsanering" dat voorafgaand aan fase 2 aan de ODZOB ter goedkeuring moet worden voorgelegd, wordt de saneringsdoelstelling nader uitgewerkt.

Het lijkt niet noodzakelijk om lagere terugsaneerwaarden vast te stellen, omdat de gemiddelde gehalten in de pluim niet leiden tot (humane) risico's.

- A4. Het is de indiener niet duidelijk waarom de actieve sanering van de verontreiniging is gekoppeld aan de herontwikkeling van de locatie Lodderdijk 9. Met andere methoden is het ook mogelijk de verontreiniging onder het pand ook te saneren. Daarnaast bevindt het grootste deel van de verontreiniging zich niet onder het pand.

Sanering van de verontreinigingsbron is gekoppeld aan de herontwikkeling van de locatie Lodderdijk 9 omdat de bron slecht bereikbaar is voor de meest effectieve saneringsmaatregel: het ontgraven van de verontreinigde grond. Andere maatregelen om de bron te saneren, als bijvoorbeeld onttrekken, stimuleren van biologische afbraak of het plaatsen van damwanden zijn veel minder effectief dan het ontgraven van de verontreinigde grond.

Als uit de monitoring blijkt dat de verontreiniging in onaanvaardbare mate verspreidt, wordt in 2021 bepaald of aanvullende, minder effectieve maatregelen ten aanzien van de saneringsbron noodzakelijk zijn om het verspreidingsrisico op te heffen.

- A5. De sanering moet met spoed worden aangepakt omdat deze zich over een groot gebied heeft verspreid en er aanleiding is om te vrezen dat deze verspreiding verder zal gaan. Het bevoegd gezag mag daarom volgens de indiener niet instemmen met een monitoring zonder dat duidelijk is wanneer daadwerkelijk met de sanering wordt begonnen.
Het bevoegd gezag moet niet instemmen met dit saneringsplan maar daadwerkelijke sanering afdwingen.

De verontreiniging dient inderdaad met spoed te worden gesaneerd. Dit betekent dat binnen vier jaar met fase 1 van de sanering moet worden gestart. De gekozen saneringsvariant "monitoring met gerichte maatregelen als de aanwezigheid van verspreidingsrisico's wordt bevestigd" is wettelijk gezien een volledige saneringsvariant. Eveneens wettelijk gezien kunnen wij geen verdergaande saneringsvariant afdwingen.

- B1. De omvang van de verontreiniging is niet voldoende duidelijk in zuidelijke en oostelijke richting, terwijl in die richtingen wel onttrekkingen plaatsvinden.

Naar onze mening is de verontreiniging in zuidelijke en in oostelijke richting voldoende vastgesteld. Zoals onder andere in bijlage 2b en de onderliggende stukken kan worden gezien staan er diverse peilbuizen op diverse diepten in de Burgemeester de Dekkerlaan en de Town-Major Drakestraat die niet sterk verontreinigd zijn.

- B2. De genoemde periode waarin de verontreiniging is ontstaan (1958 tot 1988) is niet juist omdat een uitgebreid onderzoek zal uitwijzen dat de verontreiniging over een langere periode is ontstaan en niet is onderzocht of de reinigingsmiddelen die na 1988 zijn gebruikt hebben bijgedragen en nog steeds bijdragen aan de bodemverontreiniging.

Er is uitgebreid historisch onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van PER in de wasserij (zie stuk [2]) door Tebodin in 1995. Uit het vergunningendossier blijkt dat er in de periode 1958 t/m 1991 vergunning was om chemisch te reinigen. De eigenaar van de locatie heeft toen aangegeven dat al vanaf 1988 het chemisch reinigen werd uitbesteed en dat in 1991 de chemische reinigingsinstallatie is verwijderd. Hiermee is voldoende bevestigd dat op de locatie alleen in de periode 1958-1988 PER is gebruikt.

Er is onderzoek uitgevoerd naar schadelijke stoffen die in wasserijen worden toegepast. Daaruit is gebleken dat bodemverontreiniging aanwezig is met vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen (PER en TRI en de afbraakproducten DCE en VC). Andere verontreinigende stoffen zijn niet in sterk verhoogde gehalten aangetroffen in de bodem.

- B3. De omvang van het gebied waarin geen grondwater mag worden onttrokken is te klein, omdat de verontreiniging ook kan verspreiden door onttrekkingen in andere richtingen, zoals oostelijk en zuidelijk. Er zijn bovendien geen sancties opgenomen op het onttrekken van grondwater.

Zoals aangegeven bij B1. is de omvang van deze sterke grondwaterverontreiniging in voldoende mate vastgesteld, ook in oostelijke en zuidelijke richting. Wettelijk gezien mogen wij alleen aangeven dat zonder een door ons goedgekeurd saneringsplan geen sterk verontreinigd grondwater mag worden onttrokken. Er zijn bestuursrechtelijke sancties van toepassing als toch sterk verontreinigd grondwater wordt onttrokken. Per geval wordt dan op basis van onder andere de hoeveelheid onttrokken grondwater beoordeeld welke sanctie wordt toegepast.

- B4. Er zijn indier veel zaken onduidelijk rond de verontreiniging, zoals:
- a. de sanering is spoedeisend. Dat binnen vier jaar moet worden begonnen duidt echter niet op spoed;

Vier jaar is de standaardtermijn volgens de Wet bodembescherming. Hiervan kan met goede redenen worden afgeweken, bijvoorbeeld als er humane risico's zijn. Omdat dit niet het geval is zien wij geen reden om van deze termijn af te wijken.

Zoals bovendien in paragraaf 6.1. van de beschikking staat wil de melder in 2017 met de sanering (de eerste monitoringsronde) beginnen.

- b. niet duidelijk is waar de monitoringsronden aan moeten voldoen;

In paragraaf 6.5. van de beschikking is aangegeven dat wordt ingestemd met het voorgestelde terugvalscenario als beschreven in bijlage 5 van de aanvullende gegevens (stuk [11]). De stukken behorend bij deze beschikking hebben gedurende zes weken ter inzage gelegen. Bovendien heeft iedereen die daarom heeft gevraagd die stukken digitaal toegestuurd gekregen. Het is daarom duidelijk genoeg wat de signaal- en actiewaarden voor de monitoringsronden zijn.

- c. niet aangegeven is wat er moet gebeuren als de huidige bebouwing aan de Lodderdijk 9 niet wordt gesloopt;

Na sloop van de panden wordt gestart met fase 2 van de sanering. In paragraaf 6.1 van de beschikking staat: "Als niet uiterlijk in 2021 met fase 2 wordt gestart, dient hierover overlegd te worden met het bevoegd gezag." In dat overleg zal bepaald worden welke maatregelen dan moeten worden getroffen. Belanghebbenden zullen hiervan op de hoogte worden gesteld.

- d. niet duidelijk is of fase 2 wordt uitgevoerd: "overleg met het bevoegd gezag" is hiervoor onvoldoende garantie;

Zoals onder B4c. aangegeven wordt in overleg bepaald welke maatregelen worden genomen als in 2021 nog niet is gestart met fase 2. Welke maatregelen dit zullen zijn hangt onder andere af van de toekomstplannen en de monitoringsresultaten. Maatregelen zouden onder andere kunnen zijn:

- *verlenging van de monitoring tot de bebouwing wordt gesloopt;*
- *het plaatsen van damwanden;*
- *onttrekken van grondwater;*
- *stimuleren van biologische afbraak.*

Belanghebbenden zullen hiervan op de hoogte worden gesteld.

- e. niet aangegeven is waaraan het actualiserend onderzoek voorafgaand aan fase 2 moet voldoen;

Het bodemonderzoek dient aan Kwalibo, de van toepassing zijnde VKB-protocollen en de NTA 5755 te voldoen. Omdat dit standaard voor alle (nadere) bodemonderzoeken geldt is dit niet in de beschikking opgenomen.

- f. niet aangegeven is wat het plan van aanpak inhoudt en welke verplichtingen daaraan verbonden zijn.

Het "Plan van Aanpak voor de bronsanering" dient aan Kwalibo, de van toepassing zijnde VKB-protocollen en de voorschriften uit de Wet bodembescherming en de Circulaire bodemsanering te voldoen. Omdat dit standaard voor alle saneringsplannen en Plannen van Aanpak geldt is dit niet in de beschikking opgenomen.

B5. De indiener geeft aan in de toekomst bij dit proces betrokken te willen worden.

Deze beschikking heeft betrekking op de bodemverontreiniging met vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen. Zoals gebruikelijk bij sanering van dit soort gevallen zullen wij belanghebbenden op de hoogte stellen van de ontwikkelingen rond deze verontreiniging. Vermoedelijk zal dat naar aanleiding van het overleg tussen de melder en het bevoegd gezag in 2021 zijn, tenzij:

- *eerder met fase 2 (de grondsanering als de bebouwing aan de Lodderdijk 9 wordt gesloopt) kan worden begonnen;*
- *de monitoringsresultaten daar aanleiding voor geven.*

- B6. Indiener geeft aan niet over voldoende informatie te beschikken over controles en waarnemingen, locaties waar bodemonderzoeken hebben plaatsgevonden, resultaten van die bodemonderzoeken en normen voor gezondheidsrisico's nu en in de toekomst.

Alle stukken behorend bij deze beschikking, waaronder acht bodem- en binnenluchtonderzoeken hebben gedurende zes weken ter inzage gelegen. Bovendien heeft iedereen die daarom heeft gevraagd die stukken digitaal toegestuurd gekregen.

Wij hebben daarmee alle beschikbare informatie over de bodemverontreiniging met vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen aangeboden en daarmee voldaan aan de wettelijke eisen die daarover aan ons worden gesteld.

- B7. Er moeten voldoende middelen beschikbaar worden gesteld om het project uit te kunnen voeren en eventuele schade te kunnen vergoeden.

Wij zullen de melder houden aan zijn verplichtingen die in deze beschikking ten aanzien van de sanering zijn vastgelegd. Gezien het beleid van de provincie Noord-Brabant is het niet nodig om bij deze sanering een financiële zekerheidsstelling voor de saneringskosten te eisen.

In de Wet bodembescherming zijn geen schadevergoedingen geregeld. Een eventuele schadevergoeding zal via het privaatrecht moeten worden geregeld. Wij kunnen hierover geen eisen stellen aan de melder.

Wijzigingen in de beschikking ten opzichte van de ontwerpbeschikking

Naar aanleiding van de zienswijzen is de beschikking ten opzichte van de ontwerpbeschikking op het volgende punt aangepast:

In paragraaf 5.1 is de gebruiksbeperking over wijziging naar een gevoeliger bodemgebruik gewijzigd van:

- Wijziging naar een gevoeliger gebruik van de percelen binnen de interventiewaardencontouren is alleen toegestaan met goedkeuring van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Het gaat hierbij om de grond- en grondwaterverontreiniging in de kern van de verontreiniging, ter plaatse van en grenzend aan de Lodderdijk 9.

in:

- Wijziging naar een gevoeliger gebruik van het perceelgedeelte binnen de interventiewaardencontour van de grondverontreiniging is alleen toegestaan met goedkeuring van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

4. Beschrijving verontreinigingssituatie

4.1 Ernst van het geval van bodemverontreiniging

Er is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging, omdat:

- de interventiewaarde in de grond voor tetrachlooretheen (PER) overschreden wordt in een bodemvolume van 1.000 m³;
- de interventiewaarden in het grondwater voor tetrachlooretheen (PER) en de afbraakproducten daarvan trichlooretheen (TRI), dichloorethenen (DCE) en vinylchloride (VC) overschreden worden

tot een diepte van circa 20 meter minus maaiveld (m -mv) in een bodemvolume van circa 1.320.000 m³.

4.2 Spoed van het geval van bodemverontreiniging

Als er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging, moet vervolgens worden vastgesteld of met spoed moet worden gesaneerd. Hierbij wordt bepaald of de verontreiniging risico's met zich meebrengt voor mens of milieu of verspreiding. Deze beoordeling gebeurt aan de hand van de Circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013).

Uit de risicobeoordeling blijkt dat de verontreiniging bij bodemgebruik als bedrijfsterrein in de kern van de verontreiniging en wonen met tuin en infrastructuur ter plaatse van de pluim geen onaanvaardbare risico's oplevert voor mens en milieu. Daarnaast blijkt uit de beoordeling dat er wel onaanvaardbare risico's zijn voor verspreiding. De risico's bestaan uit onaanvaardbare jaarlijkse toename en de mogelijke aanwezigheid van een zaklaag. Daarom moet binnen vier jaar na inwerkingtreding van deze beschikking begonnen worden met de sanering.

5. Beperkingen en maatregelen

Op grond van artikel 37 Wet bodembescherming kunnen wij beperkingen en/of maatregelen op de locatie van toepassing verklaren.

5.1 Gebruiksbeperkingen voorafgaand aan sanering

Gebruiksbeperkingen worden opgelegd om de aanwezige risico's zoveel mogelijk te beperken. Er is sprake van de volgende gebruiksbeperkingen:

- Wijziging naar een gevoeliger gebruik van het perceelgedeelte binnen de interventiewaardencontour van de grondverontreiniging is alleen toegestaan met goedkeuring van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.
- Werkzaamheden in de verontreinigde grond binnen de interventiewaardencontour van de grondverontreiniging zijn alleen toegestaan met goedkeuring van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.
- Het onttrekken van grondwater binnen de interventiewaardencontour van de grondwaterverontreiniging is alleen toegestaan met goedkeuring van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

De gebruiksbeperkingen gelden voor de percelen binnen de interventiewaardencontouren (zie bijlage 2a en 2b).

5.2 Tijdelijke beveiligingsmaatregelen

Tijdelijke beveiligingsmaatregelen zijn vooralsnog niet noodzakelijk.

Op basis van de resultaten van de monitoringen in 2017, 2019 en 2021 wordt in overleg tussen de saneerder en het bevoegd gezag bepaald of alsnog tijdelijke beveiligingsmaatregelen moeten worden getroffen.

6. Gefaseerd saneringsplan

De kern van de saneringslocatie is in gebruik als bedrijfsterrein. Dit gebruik blijft na afloop van de sanering gehandhaafd.

6.1 Voornemen

In verband met de vastgestelde spoed moet binnen vier jaar na inwerkingtreding van deze beschikking begonnen worden met de eerste fase van de sanering, namelijk de monitoring.

De melder heeft aangegeven in 2017 de eerste monitoringsronde uit te voeren.

De tweede fase, de sanering van de grondverontreiniging en de kern van de grondwaterverontreiniging, vindt plaats als de huidige bebouwing wordt gesloopt en de locatie wordt herontwikkeld. De verwachting is dat dit over enkele jaren zal plaatsvinden. Als niet uiterlijk in 2021 met fase 2 wordt gestart, dient hierover te worden overlegd met het bevoegd gezag. Bij dit overleg wordt dan ook rekening gehouden met de monitoringsresultaten.

6.2 Saneringsdoelstelling

Op basis van de huidige wet- en regelgeving is het niet meer noodzakelijk om altijd alle verontreiniging te verwijderen. Na afweging van onder andere kosten, technische mogelijkheden en eventuele nazorg voor de verontreiniging die achterblijft, is de volgende saneringsdoelstelling opgenomen in het gefaseerd saneringsplan:

Na de sanering blijft er in het grondwater een grote restverontreiniging achter die stabiel is of binnen dertig jaar stabiel zal zijn.

6.3 Uitvoering sanering

Fase 1 van de sanering bestaat uit monitoring van de verontreiniging als beschreven in bijlage 5 van de aanvullende gegevens [11]. Het doel van de monitoring is bepalen of de huidige verontreiniging stabiel is en wat de jaarlijkse toename aan sterk verontreinigd grondwater is.

Fase 2 van de sanering is erop gericht de locatie geschikt te maken voor het gebruik na herontwikkeling en het verwijderen van zoveel mogelijk verontreiniging uit de verontreinigingskern. Als terugsaneerwaarden gelden in principe:

- de interventiewaarden in grond;
- de interventiewaarden voor tetra- en trichlooretheen in grondwater;
- 250 µg/l voor dichloorethenen in grondwater;
- 100 µg/l voor vinylchloride in grondwater.

De terugsaneerwaarden voor dichloorethenen en vinylchloride zijn gebaseerd op gehalten die nu ook in de verontreinigingspluim worden aangetroffen.

Voorafgaand aan fase 2 vindt een actualiserend bodemonderzoek plaats naar de verontreinigingssituatie van de grond en het grondwater en de mogelijke aanwezigheid van asbest in grond en van een zaklaag in de verontreinigingskern.

De uitvoering van fase 2 wordt nader beschreven in een Plan van Aanpak, waarin rekening wordt gehouden met de resultaten van dit actualiserend bodemonderzoek.

6.4 Gefaseerde sanering

Door de melder is verzocht om het geval van ernstige bodemverontreiniging in fasen te saneren. Wij staan een gefaseerde sanering toe, omdat dit niets afdoet aan de saneringsdoelstelling. Fasering maakt de uitvoering gemakkelijker.

6.5 Terugvalscenario

Wij stemmen in met het in bijlage 5 van de aanvullende gegevens [11] voorgestelde terugvalscenario.

6.6 Nazorg en gebruiksbeperkingen na afloop sanering

Na afronding van de sanering zal er een restverontreiniging op de locatie achterblijven. Daarom moeten nazorgmaatregelen worden genomen en gelden er gebruiksbeperkingen.

In het saneringsverslag of het nazorgplan dat in opdracht van de saneerder dient te worden opgesteld, wordt aangegeven welke nazorgmaatregelen en gebruiksbeperkingen noodzakelijk zijn. Het saneringsverslag en/of nazorgplan moet bij de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant worden ingediend.

De opdrachtgever voor de sanering blijft verantwoordelijk voor de restverontreiniging en eventuele nazorg.

7. Kadastrale registratie

Het volgende perceelgedeelte wordt geregistreerd door het Kadaster omdat grond boven de interventiewaarde is verontreinigd.

Kadastrale gemeente	Sectie	Nummer	Code
Gemert	M	2886	KWD

KWD = kennisgeving vordering, bevel of beschikking op grond van de Wet bodembescherming dat voor een gedeelte van het perceel geldt.

Een kadastrale kaart met daarop de interventiewaardencontour in de grond is als bijlage 2A bijgevoegd.

8. Rechtsbescherming

Binnen zes weken na de dag waarop de beschikking bekend is gemaakt kan tegen deze beschikking beroep worden ingesteld door:

- belanghebbenden die zienswijzen naar voren hebben gebracht over de ontwerpbeschikking;

- belanghebbenden die het oneens zijn met de wijzigingen die in de beschikking ten opzichte van de ontwerpbeschikking zijn aangebracht;
- belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen naar voren te hebben gebracht over de ontwerpbeschikking.

In het beroepschrift moet het volgende zijn opgenomen: naam en adres van de indiener, de datum, een kopie van het besluit waartegen bezwaar wordt gemaakt en de reden(en) van het bezwaar. Het beroepschrift dient te worden ondertekend en te worden gericht aan:

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

Bovenstaand besluit treedt in werking ook al wordt een beroepschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen. Deze kunt u richten aan:

Voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende een bepaalde periode. Voorwaarde om een voorlopige voorziening aan te vragen is dat er sprake moet zijn van een spoedeisend belang.

Er zijn kosten verbonden aan het indienen van een beroepschrift en/of vragen om voorlopige voorziening (griffierecht).

Eindhoven, 28-11-2016

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

Afdelingsmanager, Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Bijlagen: 1. Verzendlijst.
2. Kadastrale kaarten.
3. Voorschriften.